

Қаптаманың түрлері: тұтас және сирек — айырмашылығы неде және қай жерде қолданылады

Мазмұны

- Жәшік дегеніміз не және ол не үшін қажет
- Сирек жәшік
- Сирек жәшіктерді орнату қателері
- Тұтас торлама
- Тұтас торлама құрылғысы кезіндегі қателер
- Шатыр материалдары — жәшіктердің қандай түрлеріне сәйкес келеді
- Қарсы тор: мақсаты мен ерекшеліктері
- Қорытынды

Қаптаманың дұрыс түрін таңдау сенімді шатыр құрылымын құрудың шешуші сәті болып табылады. Шатырдың беріктігі, жабынның беріктігі және үйді жауын-шашын мен температураның өзгеруінен қорғау соған байланысты.

Бұл мақалада біз шатырдың төсеніштерінің қандай түрлері бар екенін, үздіксіз төсеніш пен сирек (қадамдық) арасындағы айырмашылықты, қандай шатыр материалдары үшін қолданылатынын және орнату кезінде қандай қателіктер жиі жіберілетінін айтып береміз. Сондай—ақ, біз шатырдың әртүрлі түрлеріне - металл плиткалардан бастап келесі материалдарға дейін қандай тақтайшалар сәйкес келетіні туралы сөйлесетін боламыз Ондулин Смарт, Шатыр жабындары Ондулин және Ондувилла.

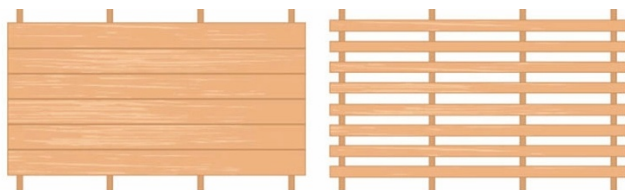
Жәшік дегеніміз не және ол не үшін қажет

Жәшік — бұл шатырдың тірегі ретінде қызмет ететін ағаш арқалықтардың үстіне орнатылған құрылым.

Негізгі функциялар:

- **Жүктемені біркелкі бөлу.** Жәшік жүктемені қардан, желдің екпінінен және шатыр жабынының өзінен алады, оны шатыр жүйесіне біркелкі жібереді.
- **Тегіс бетті жасау.** Онсыз шатырды сапалы түрде орнату мүмкін емес.
- **Шатыр құрылымының қаттылығы мен беріктігін арттыру.** Ол арқалықтарды бір жүйеге біріктіреді және беткейлердің дұрыс геометриясын сақтауға көмектеседі.

Қаптаманың екі негізгі түрі бар — үздіксіз және сирек.

Сплошная обрешетка

Разреженная обрешетка

Дереккөз: spec-krovlya.ru

Сирек жәшік

Сиретілген, немесе қадамдық жәшік — бұл белгілі бір қадаммен арқалықтарға төселген штангалардан немесе тақталардан жасалған конструкция. Әдетте, 50 × 50 мм арқалық қолданылады, 60×60 мм немесе қалыңдығы 25 мм немесе одан да көп тақталар, олар тікелей арқалық жүйесіне бекітіледі.

Ағаштың жақсы кептірілгені өте маңызды — оның ылғалдылығы 15% -дан аспауы керек. Ылғал жолақтар уақыт өте келе майысып қалады, бұл шатырдың геометриясының бұзылуына және шатыр жабынының зақымдалуына әкелуі мүмкін. Жеке элементтер арасындағы қадам шатырдың түріне және беткейлердің көлбеу бұрышына байланысты таңдалады.

Дереккөзі: drewdachy.pl

Сирек жәшіктердің артықшылықтары

- **Ағашты үнемді тұтыну.** Үздіксіз палубамен салыстырғанда, сирек конструкция беріктікке нұқсан келтірместен ағаш материалдарының құнын айтарлықтай төмендетуге мүмкіндік береді.
- **Жеңілдігі.** Материалдың аз мөлшерін тасымалдау, тасымалдау, көтеру және орнату оңайырақ.
- **Монтаждаудың қарапайымдылығы.** Тіпті жаңадан бастаған құрылысшы сирек жәшіктерді орнату міндетін шеше алады, бұл шатырды салу процесін жылдамдатады.
- **Шатыр астындағы кеңістікті жақсартылған желдету.** Үздіксіз қаптамадан айырмашылығы, ауа шатыр материалының астыңғы бетін жақсырақ үрлейді, бұл конденсацияны азайтуға және желдетуді жақсартуға көмектеседі.

Сирек жәшік әсіресе жеке үйлер үшін ыңғайлы, мұнда жеңіл шатыр жабыны қолданылады және шатыр астындағы кеңістікті желдету маңызды. Бұл құрылымның "тыныс алуына" мүмкіндік береді және шатыр жабындарының астында конденсацияның пайда болуына жол бермейді.

Сирек жәшіктердің кемшіліктері

- **Қадамды дәл есептеуді қажет етеді.** Тақталар арасындағы дұрыс есептелмеген қашықтық шатыр жабындарының деформациясына немесе салбырап қалуына және бұзылуына әкелуі мүмкін қабаттасулар мен түйісулердегі тығыздықтар, бұл сөзсіз ағып кетуге әкеледі.
- **Үздіксіз жәшіктен беріктігі жағынан төмен.** Бұл өте маңызды фактор болуы мүмкін, мысалы, егер сіздің аймағыңызда үйлердің шатырлары қардың үлкен жүктемелеріне ұшыраса.

Жоғарыда аталған кемшіліктерге қарамастан, сирек жәшік жеке тұрғын үй құрылысының ең танымал нұсқасы болып саналады. Оны орнату оңай және үздіксіз негіз қажет болған жағдайдағыдай материалдарға көп шығындарды қажет етпейді.

Дереккөзі: housinghow.com

Қандай шатырлар үшін қолайлы

Сирек жәшік кез келген көлбеу шатырларда қолданылады: бір еңісті, аспалы, жамбас немесе жартылай жамбастылар, шатырлы, көп тістеуікті, мансардтық. Ол беткейлердің еңісі 10-15°-тан асатын жерлерде қолданылады, бұл судың табиғи ағынын қамтамасыз етеді. Бұл дизайн қаңылтыр материалдары — Ондулин, металл плиткалар, гофрленген тақталар немесе шифер үшін өте қолайлы.

Сирек жәшіктерді орнату қателері

Жолақтар арасындағы қате қадам. Штангалар немесе тақталар арасындағы тым көп қашықтық шатыр жабынының салбырап кетуіне әкеледі. Төмендегі суретте Ондулин Смартпен жабылған шатыр көрсетілген. Шатыршылар жәшікті дұрыс орнатпағандықтан және өте үлкен қадам жасағандықтан, парақтар салбырап қалды.

Кептірілмеген кесілген ағаш материалдарын қолдану. Ағаштың табиғи түрде кебуі оның майысуына және геометриясының өзгеруіне әкеледі, бұл бекіткіштерді әлсіретеді және осылайша шатырдың ағып кетуіне ықпал етеді.

Бөренелерге сапасыз бекіту. Бекіткіштердің жеткіліксіз санын пайдалану немесе сенімсіз бекіту, мысалы, қалыңдығы мен ұзындығына сәйкес келмейтін шегелерді пайдалану құрылымның көтергіштігін және оның жел жүктемелеріне төзімділігін төмендетеді. Уақыт өте келе мұндай қосылыстар босап, бүкіл шатыр жүйесінің тұрақсыздығына әкелуі мүмкін.

Қарсы тордың болмауы немесе оның биіктігінің жеткіліксіздігі. Шатырды контрбруссыз орнату шатыр астындағы кеңістікті жақсы желдету саңылауынан айырады. Бұл ауаның еркін айналымын болдырмайды, бұл ылғалдың тоқырауына, оқшаулаудың ылғалдануына және ағаш конструкциялардың шіріп кетуіне әкеледі.

Жіңішке жолақтарды пайдалану. Қимасы жеткіліксіз штангалар бүкіл құрылымның салмағын, қар қабатын және пайдалану жүктемелерін көтеру үшін қажетті беріктік пен қаттылыққа ие емес. Олардың деформациясы сөзсіз шатыр жабынының тұтастығын бұзуға әкеледі.

Мұндай қателіктер шатырдың қызмет ету мерзімін қысқартады. Сондықтан шатыр материалын өндірушіден орнату ережелерін қатаң сақтау маңызды.

Тұтас торлама

Дереккөзі: bidlist.io

Ол бұл шатырдың бетін толығымен жабатын тегіс негіз. Ол парақ материалдарынан — OSB немесе фанерадан орнатылады.

Ылғалдылық пен температураның өзгеруіне байланысты кеңеюдің орнын толтыру үшін парақтар арасында температуралық саңылау қалдыру қажет. Бұл материалдың деформациялануын, жарылуын және қабыршақтануын болдырмайды.

Тұтас қаптаманың артықшылықтары

- тегіс және қатты бет;
- иілгіш черепицаларды монтаждау мүмкіндігі;
- үздіксіз бет шатыр құрылымының жалпы беріктігін арттырады.

Аяқталған шатырдың сыртқы түрі көбінесе мұндай төсеніштің орнатылу сапасына байланысты болады, өйткені барлық кемшіліктер, биіктіктегі айырмашылықтар мен иілістер көрінетін болады.

Кемшіліктері

- материалдардың жоғары құны, әсіресе жоғары сапалы ылғалға төзімді фанерді пайдаланған кезде;
- күрделі монтаждау: ауыр парақтарды шатырға жеткізу және көтеру қиын, әсіресе желді жағдайларда жұмыс істеу қауіпті;
- плиталық материалдар ылғалдың әсерінен деформациялануы мүмкін.

Сонымен қатар, үздіксіз жәшіктерді орнату көп еңбекті қажет етеді деп саналады: сирек жәшіктер үшін қолданылатын тақталардан айырмашылығы, ағаштан жасалған үлкен форматты қаңылтыр материалдарды көтеру, орнату және арқалықтарға, әсіресе күрделі геометриясы бар шатырларға мықтап бекіту қиынырақ.

Тақталардан жасалған тұтас торлама

Дереккөзі: haloroof.com

Бөлек айта кететін жайт, үздіксіз жәшікті тақталардан жасауға болады. Бұл бірдей фанерамен салыстырғанда шығындарды азайтуға мүмкін. Ең қолайлысы - максималды ені 15 см болатын қарағайдан немесе шыршадан жасалған тақталар. Ылғалдылық өзгерген сайын кеңірек тақталар майысып қалуы мүмкін, сондықтан бұл өлшем қауіпсіз болып саналады. Үздіксіз тақтайшаны орнатпас бұрын, тақталарды өңдеу керек антисептиктермен шірік пен саңырауқұлақтардан қорғау үшін.

Тұтас торлама құрылғысы кезіндегі қателер

Парақтар арасында температуралық саңылаудың болмауы. Температураның кеңеюі кезінде OSB немесе фанера парақтары бір-біріне қарсы тұрады, бұл олардың деформациясына және үстіне төселген шатыр жабынының зақымдалуына әкеледі. Бұл әсер әсіресе материалдарды жылыту максималды болатын шатырдың күн шуақты жағында айқын көрінеді.

Тым жұқа материалдарды пайдалану (10 мм-ден аз). Тым жұқа негіз жүктеме кезінде бүгіліп, шатырдың тұтастығын бұзады. Уақыт өте келе бұл пайда болуына әкеледі ағып кетулер.

Құрылымды желдетудің болмауы. Құрылымнан шығатын жері жоқ ылғал оны біртіндеп бұзады. Ағаш шірі бастайды, нәтижесінде шатыр жүйесінің көтергіштігі айтарлықтай нашарлайды.

Осы қателіктердің әрқайсысы қымбатқа түсу қажеттілігіне әкелуі мүмкін шатырды жөндеу.

Шатыр материалдары — жәшіктердің қандай түрлеріне сәйкес келеді

Металл жабын немесе профильді парақ

Дереккөзі: proroofingmasters.com

Металл плиткалар немесе профильді парақтар үшін сирек және үздіксіз жәшіктер қолайлы. Сирек кездесетіндер үшін 50x50 мм штангаларды қолдануға болады. Қадам профильге байланысты таңдалады (профильдің әр түрі үшін ол нұсқаулықта көрсетілген). Үздіксіз жәшік нұсқаулыққа сәйкес қажет болған жағдайда шатырдың ең осал жерлерінде — жоталарда, аңғарларда және карниздерде жасалуы керек, мұнда беріктікті арттыру және ылғалдан қосымша қорғаныс қажет.

Бұл туралы толығырақ біздің мақаладан оқыңыз «Неліктен аңғарлар мен конькилердегі шатырдың төсеніштері арматураны қажет етеді».

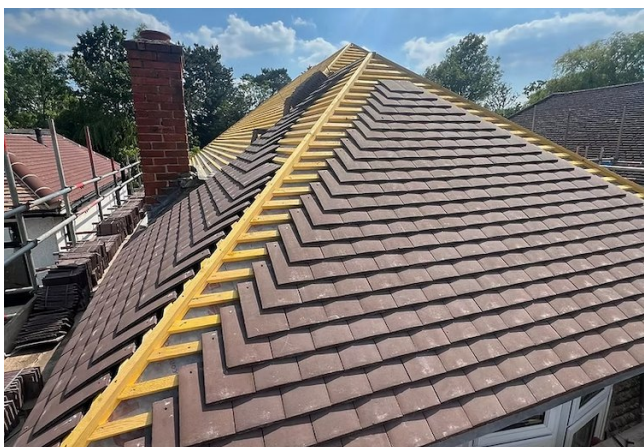
Шифер

Дереккөзі: mcdiez.ru

Бұл салыстырмалы түрде арзан материал және үздіксіз негізді қажет етпейді. Ол үшін шифер толқынының өлшеміне сәйкес қадамды таңдай отырып, сирек жәшік орнатылады. Әрине, шиферді үздіксіз негізге де төсеуге болады, бірақ бұл сапасы болжанбайтын арзан материал болғандықтан, оның астына қымбат тұратын үздіксіз жәшік жасаудың мағынасы жоқ.

Табиғи шатыр плиткалары

Дереккөзі: static.wixstatic.com

Мұндай типтегі тақтайшалар сирек жәшікке салынуы керек — бұл еңісі 16°-тан асатын беткейлерге арналған классикалық және технологиялық тұрғыдан дұрыс орнату жүйесі. Негізгі талап — жеткілікті беріктік, өйткені керамикалық плитканың салмағы қаңылтыр жабын материалдарының салмағынан айтарлықтай асып түседі. Штангалар арасындағы қадам өндірушінің нұсқауларына және жобалық жүктемелерге қатаң сәйкес келуі керек.

Төменгі бұрышы бар жұмсақ беткейлерде бұл материал жауын-шашыннан толық қорғанысты қамтамасыз етпейді, сондықтан оны пайдаланбаған дұрыс. Бірақ егер сіз басқа шатыр материалдарының пайдасына одан бас тартуға дайын болмасаңыз, онда сіз, мысалы, тақталардан үздіксіз еден жасауыңыз керек.

Иілгіш шатыр плиткалары

Дереккөзі: media.angi.com

Ол үшін тек қана үздіксіз жәшік қажет, өйткені бұл материалды басқа жолмен төсеу мүмкін емес. Монтаждау үшін ал қолайлы фанера немесе бағдарланған бөлшектер тақталары (OSB). Мұндай негіздеформацияны болдырмай, тақтайшалардың тығыз орналасуын қамтамасыз етеді.

Ондулин

Оны тұтас жәшікке де, сирек жәшікке де орнатуға болады. Бұл ретте:

- Ондулин Сمارт беткейлердің көлбеу бұрышы 5-10° болғанда тек тұтас жәшікке салынады;
- Ондулин тақтайшалары — 5-15 ° бұрышта үздіксіз;
- Ондувилла — 9-20 ° көлбеу кезінде үздіксіз.

Ондулинге арналған сирек жәшіктер үшін қалыңдығы кемінде 25 мм тақталар немесе 50 × 50 мм арқалықтар қолданылады. Дұрыс қадаммен және монтаждау технологиясын сақтай отырып, материал көптеген жылдар бойы шатырдың тығыздығы мен беріктігін қамтамасыз етеді.

Дереккөзі: ph.onduline.com

Қарсы тор: мақсаты мен ерекшеліктері

Қарсы тор — бұл тор мен арқалық жүйесі/шатыр астындағы гидроқшаулағыш немесе супердиффузиялық мембрана арасында орнатылған жолақтардың қосымша қабаты. Бұл конденсацияның пайда болуын азайтатын желдету саңылауын жасау үшін қажет, бұл өте маңызды жылытқыш шатыр құрылымында ол құрғақ күйінде қалды және шатырдың немесе шатырдың кеңістігін суықтан сенімді қорғады. Қарсы тор әсіресе металл плиткалар мен гофрленген тақталар үшін өте маңызды, өйткені бұл материалдар конденсацияға ең сезімтал.

Дереккөз: welbm.co.uk

Ондулинге қарсы тор да қажет: бұл материал конденсацияға аз сезімтал болса да. Ондулин парақтарының кедір-бұдырлы беті тамшыларды ұстайды, бұл олардың металл беттеріндегідей тез ағып кетуіне жол бермейді. Қарсы тордың арқасында ауа шатырдың астында еркін қозғалады және конденсат тамшылары булануға үлгереді. Нәтижесінде оқшаулау құрғақ болып қалады, ал рафтерлер шіріп кетпейді. Бұл шатыр құрылымының қызмет ету мерзімін едәуір ұзартады.

Қорытынды

Бұл жәшіктің бір немесе басқа түрі жақсы немесе нашар деп айтуға болмайды. Кейбір жағдайларда сирек жәшік қолайлы, ал басқалары үшін қатты жәшік қолайлы. Мұның бәрі шатырдың көлбеуіне және қолданылатын материалдарға байланысты.

Ештеңені қиындатпау және сенімді нәтижеге қол жеткізу үшін Ондулин Смарт материалдарына, Ондулин плиткаларына және Ондувиллаға назар аударыңыз. Олар саяжай үйлерінің төбелері үшін өте ыңғайлы және жәшіктердің күрделі есептеулерін қажет етпейді. Сонымен қатар, олар үшін беткейлердің көлбеуіне байланысты сирек және үздіксіз жәшіктерді орнатуға болады.

Сізге ыңғайлы болу үшін біздің сайттан орнату нұсқауларын жүктеп алуға болады:

- Ондулин Смарт үшін;
- Ондулин тақтайшалары үшін;
- Ондувилла үшін.

Есіңізде болсын, жәшіктердің дұрыс таңдалған түрі және оны өндірушінің нұсқауларына сәйкес сапалы орнату сіздің үйіңізді көптеген жылдар бойы қорғайтын берік, сенімді және герметикалық шатыр құрылымының негізі болып табылады.

Дереккөзі: in.onduline.com